

Munduko leku izenak euskaratu ditu Elhuyarrek

'Munduko leku-izenak euskaraz emateko erizpideak eta izendegia' kaleratu du

Elkar argitaletxeak argitaratutako 'Munduko leku-izenak' liburua aurkeztu zuen Elhuyar lantaldeak joan den astean. Mundu osoko izenak euskaratzeko erizpideak proposatzen ditu liburu honek, 10.000 izeneko zerrendarekin batera.

JUAN LUIS ZABALA / DONOSTIA

Denbora luzeko lana izan da Elhuyarrek lan taldeak liburu hau osatzeko egin behar izan duena. Iazko maiatzean hiru lagunek ekin zioten lan honi: Iñaki Irazabalbeitia, Iñaki Azkune eta Mari Karmen Urdangarinek 2.000 izeneko korpusa osatu zuten uda ingururako.

Paulo Agirrebaltzategi, Luis Fernandez, Manu Arrasate eta Xabier Mendiguren Bereziartuk osatutako ohargile taldeari eskuratu zioten Elhuyarrek egindako lana, beren eritziak eta proposamenak jasotzeko asmoz. Ohargileen eritziak jaso ondoren, ordura arte finkatutako 2.000 izenak agertzen zituen 'Munduko Atlas' kaleratu zuten orduan.

Ondoren, irailetik aurrera, erizpideak finkatzen eta korpusa handitzen segitu zuten Elhuyarrek, lan horretarako talde zabalagoa osaturik: Elixabete Etxeberria, Antton Gurruixaga, Mariaje Jauregi eta Alfontso Mujika gehitu zitzaizkien aurreneko langileei.

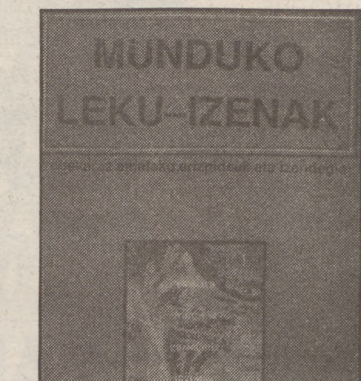
Talde zabal honek osatutako lana aholku-batzordeari pasa zioten. Kepa Altonaga, Dionisio Amundarain, Miren Azkarate, Xarles Bidegain, Jose Mari Elortza, Jose Antonio Mujika, Andoni Sagarna, Ibon Sarasola eta Mikel Zalbide izan ziren

EUSKAL komunika-bideetako langileak eta irakaskuntzan dihardutenak dira, Elhuyarrek ustez, liburu honen premiarik handiena dutenak.

egindako lanari iruzkin eta emendakinak egin zizkietenak.

Lanari ekiteko orduan, euskarazko material gutxi zutela ohartu ziren Elhuyarrek. «Xabier Mendigurenek 1975ean prestatutako zerrenda, geroztik Luis Mari Mujika eta Xabier Kintanak egindakoak, eta ezer gutxi gehiago», Alfontso Mujikak adierazi digunez. Aldizkari eta liburuetan egiten ziren erabilerek dispersio handiegia erakusten zuten.

Erdarazko materialak ere erabili

behar izan zituzten. «Entziklopedia handiak erabili izan ditugu bereziki iturritzat, erdaraz ere prentsa, liburu eta abarretan askoz ere uniformitate gutxiago nabari bait zen», esan digu Mujikak.

Toponimo hutsak ezezik, jentilizioak ere aintzakotzat hartu dituzte Elhuyarrek lan honetan, eta horiei buruzko proposamenak ere ja-

«INGURUKO erdaretan ere ez dago erabat konpondua arazo hau, eta gurean behin eta betiko konpondu dugula ezin dugu esan»

ALFONTSO MUJIKA

sotzen ditu liburuak. 'Geografi izenak atzerriko hizkuntzetan' izeneko saila ere aurki liteke Elhuyarren liburuan. Bertan erdara nagusietan maizen agertzen diren geografi izen

generiko garrantzitsuenak ageri dira.

Eukal komunikabideetako langileak eta irakaskuntzan dihardutenak dira, Elhuyarrek ustez, liburu honen premiarik handiena dutenak, «oro har euskaldungo osoari zuzendurik baldin badaude ere». Dena dela, jakinaren gainean daude lan hau ezin dela behin-betikotzat jo, eta proposamen bat besterik ezin daitekeela izan.

Horregatik, Elhuyarrek zabalik daude, gai honetaz arduratzen diren guztien eritziak jasotzeko. «Inguruko erdaretan ere ez dago erabat konpondua arazo hau, eta gurean behin eta betiko konpondu dugula esateak ez luke inolako zentzurik», Alfontso Mujikaren eritziz.

Arazo nagusiak eta adibideak:

1. Euskarazko forma tradizionala zein toponimok duten definitzea: Londres, Bordele, Valencia...

2. Jatorrizko forma idatzia mantendu ala jatorrizko hizkuntzan toponimoak duen ebakerrari legokiokeen euskal grafia erabili?: Cordoba, New Hampshire, Toulon...

3. Alfabeto latinoa erabiltzen ez duten hizkuntzen transliterazio eta transkripzioa: txinera, errusiera, arabiera, urduera....

4. Jatorrizko formak zeintzuk diren jakitea.

5. Patronimikoa duten toki-izenak: Victoria Land, Cabo de San Vicente...

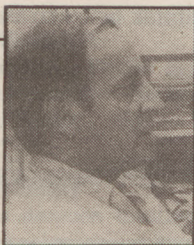
6. Izen deskribatzaileak: Río Grande, Red River, Salt Lake City...

(Liburuko 11 eta 12. orrialdetik atera).

Andoni Sagarnak eta Iñaki Irazabalbeitiak aurkeztu zuten 'Munduko leku-izenak'.

CARLOS VILLAGRAN

«**N**ik uste dut erdiko jarrera bat hartu dutela lan honetan Elhuyarrek. Ez dute gauza guztiz erradikala egitera jo. Nazioarteko grafia kontutan hartu dute, neurri handi batean, baina euskal ortografia gehiegi konplikatu gabe hala ere. Puntu egoki samar batean dagoela uste dut. Beti egon daitezke eztabaidak hainbat puntu konkreturi buruz, baina oro har oso sen onez pentsatua dagoela iruditzen zait, eta nahiko sintesi ona dela. Une honetan, bai irakaskuntzarako eta bai kazetaritzarako, oso tresna beharrezkoa, dudarik gabe».

XABIER MENDIGUREN
BEREZIARTU

aholkuetatik asko ez direla urrundu egileak.

Argitaratu baino lehen banuen liburu honen berri. Egia esan, I. Irazabalbeitiak orain hil batzuk eman zidan zirriborroari oker zenbaitzu aurkitu nizkion. Orain osterara, oro har, ondo deritzot bukaerako emaitza honi. Poztu naiz oso ikustean Xabier Mendigurenek jorratutako bidetik abiatu direla Elhuyar-koak. Urte asko pasatu dira 1975eko 'Euskera' aldizkari-zenbaki batean estatu-izenak finkatzeko saio hura burutu zuenetik, eta nahitanahiez ezagutu behar dugu saio hark izan zuela segida eta arrakastarik euskaldun askorengan. Orduko eta geroko hiztegi modernoetan ere jaso dira era batu haiek. Eta salbuespen batzuk gorabehera, estatu-izenak nahiko finkaturik genituen. Ildo honetatik joanagatik, liburu berri honetan sinpletasunaren aldeko apostua

GORKA PALAZIO

«**L**an handia egin dute, dudarik gabe, baina ez nuke esango emaitza gustokoa dudarik. EGUNKARIAN liburuak kalean egon aurretik topatu ginen leku eta pertsona izenen arazoei, eta beste bide batetik jo du gure estilo liburuak. Elhuyar-en erizpide batzuekin ados nago ni, eta beste batzuekin ez horrenbeste, baina ados nagoen erizpideei ere jartzen zaizkien salbuespen ugariak —zein erizpiderekin eginak ote dauden ez dago oso argi batzuetan— lana nahaspilatu dute. Kontua da eztabaida irekita dagoela, eta behintzat hori pozgarria da.

LUIS FERNANDEZ